

Valsts vides
dienests

HES darbība un to uzraudzība

10.03.2021.

Elita Baklāne-Ansberga
Valsts vides dienesta ģenerāldirektore

Valsts vides
dienests

HES sadalījums pa upju baseiniem

Kopā	Baseins	Skaitis	Kaskādē izvietotie HES
145	Daugavas	43	25
	Gaujas	45	22
	Lielupes	16	14
	Ventas	41	18

Valsts vides
dienests

Normatīvie akti, kas regulē HES darbības plūdu risku novēršanai

Plūdu riska samazināšanai, HES jāveic neatliekami pasākumi, pamatojoties uz:

- **Ūdens apsaimniekošanas likuma** 7. panta divpadsmito daļu
- **likuma „Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu”** 4. panta pirmo daļu.

Rīcība ārkārtējos (plūdu) apstākļos noteikta:

- MK 27.12.2005. noteikumos Nr.1014 „Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība”, kas paredz:
 - izstrādāt **HES ūdenskrātuves ekspluatācijas noteikumus**;
 - tiesības pašvaldībai, kuras teritoriju ietekmē HES darbība, ierosināt grozījumus veikšanu ekspluatācijas noteikumos.
- **Ūdens resursu lietošanas atļaujā**, atbilstoši MK 23.12.2003. noteikumiem Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”

Valsts vides
dienests

Izvirzītās prasības mazo HES operatoriem

- atkarībā no plūdu lieluma, **nepieļaut ūdens līmeņa celšanos virs normālā ūdens līmeņa** (NŪL) atzīmes vai kritiskās atzīmes – augstākā ūdens līmeņa (AŪL);
- nodrošināt nepārtrauktas **dežūras**, lai varētu operatīvi noregulēt ūdens līmeni;
- **kontrolēt līmeni augšējā bjefā** un ievākt ziņas par ūdens līmeni visā upē;
- **pārbaudīt ledus stāvokli upes lejtecē** un, ja nepieciešams, pieņemt mērus varbūtējā sastrēguma iespēju mazināšanai;
- tuvojoties ledus iešanai, atzāgēt ledus joslu aizsprosta priekšā, attīrīt aizvarus no apledošanas un pārliicināties vai tā izņemšana ir netraucēta;
- paredzēt iekārtas, kuras varētu izmantot elektroenerģijas piegādes pārtraukuma gadījumā;
- savstarpēji **saskaņot** darbību HES, kas darbojas **kaskādē**
- **nodrošināt** avārijas situācijas ietekmēto objektu, valsts institūciju, pašvaldību un iedzīvotāju **apziņošanu**.

Valsts vides
dienests

VVD sadarbība ar HES un citām institūcijām:

- 23.02.21. nosūtītas informatīvas **atgādinājuma vēstules** visiem HES par rīcību plūdu riska samazināšanai;
- 26.02.21. nosūtīts paziņojums Daugavas un Lielupes baseinu upju HES ar lūgumu operatīvi informēt LVĢMC hidrologus par slūžu atvēršanu;
- Apzināti **kritiskie HES**, kuru darbība var izraisīt plūdus;
- HES operatori parasti ārkārtas situācijās sazinās ar VVD, kā norādīts Ūdens resursu lietošanas atļaujā;
- VVD pārstāvji piedalās CAK darbā un ir gatavi nepieciešamības gadījumā koordinēt HES rīcības;
- VVD Operatīvais koordinācijas centrs **26 33 88 00 (24/7)**

Valsts vides
dienests

Savstarpējā HES sadarbība kaskādēs – labie piemēri:

Lielupes baseinā - Annenieku HES, Dobeles HES un Bērzes dzirnavu HES:

- darbojas savstarpēja vienošanās un apziņošanas shēma;
- savstarpēji telefoniski sazinās par visām darbībām ar ūdens līmeņa svārstībām, darbībām ar novadbūves aizvāriem.

Gaujas baseinā: Rankas HES, Variņu HES, Gaujas HES un Pilskalna HES:

- uzstādītas ūdens līmeņa regulēšanas automātikas sistēmas, nepieļaujot līmeņu celšanos virs augstākā (automātika atver aizvarus un pazemina ūdens līmeni augšas bjefā), pārtrauc turbīnu darbību pie ūdens līmeņa pazemināšanās mazūdens periodā).
- nodrošinātas diennakts dežūras un nepārtraukta telefoniska sazināšanās starp kaskādes operatoriem.

Valsts vides
dienests

registri.vvd.gov.lv

← → ↻ https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/udens-resursu-lietosanas-atlajas/?company_name=Hes&org_id=&perm_date_from=&perm_date_to=&s=1

Izsniegtās atļaujas un licences

- A un B atļaujas
- C kategorijas piesārņojošo darbību reģistrs
- Aukstuma aģenti
- SEG atļaujas
- Zemes dziļi izmantošanas licences
- Ūdens resursu lietošanas atļaujas
- GOS
- Atkritumu apsaimniekošanas atļaujas
- Darbības ar jonizējošā starojuma avotiem

Izsniegtie tehniskie noteikumi

Lēmumi par IVN piemērošanu

Dabas resursu kontrole

Vides aizsardzības kontrole

Citi reģistri

Putekļu monitorings

Iesniegumi un informatīvie paziņojumi

Kalkulatori

Piesārņojošo darbību vietu karte

[Uz sākumu](#) [Jautā mums](#)

[Sākums](#) / [Izsniegtās atļaujas un licences](#) / [Ūdens resursu lietošanas atļaujas](#)

Ūdens resursu lietošanas atļaujas

Uzņēmuma nosaukums:
 Struktūrvienība:

Atļaujas izdošanas termiņš

No: Līdz:

Mekēt

Atbilst 29 rezultāti

	DA14DU0009 MEŽROŽĪTE HES SIA 48503006014	Paredzētās darbības raksturojums: HES darbība Ūdens ieguves vieta: Rīgas iela 95, Livāni, Līvānu novads Struktūrvienība: Daugavpils reģionālā vides pārvalde Atļaujas izdošanas datums: 09.06.2014
	MA16VL0163 SPRIDZĒNU HES SIA 40003580197	Paredzētās darbības raksturojums: Hidroelektrostacija Ūdens ieguves vieta: Aiviekste Struktūrvienība: Madonas RVP (reorganizēta ar 01.01.2020.) Atļaujas izdošanas datums: 09.01.2014
	MA13DU0009	
	MA12DU0011	

Valsts vides
dienests

26 33 88 00(24/7)

@videsdienests

#KOPĀ PAR TĪRU LATVIJU